

**tomáš
bezrouk**

delfín z louže

úsměvný příběh svérázného plaveckého šampiona
plus

Delfín z louže

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstvius.cz
www.albatrosmedia.cz

Tomáš Bezrouk
Delfín z louže – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

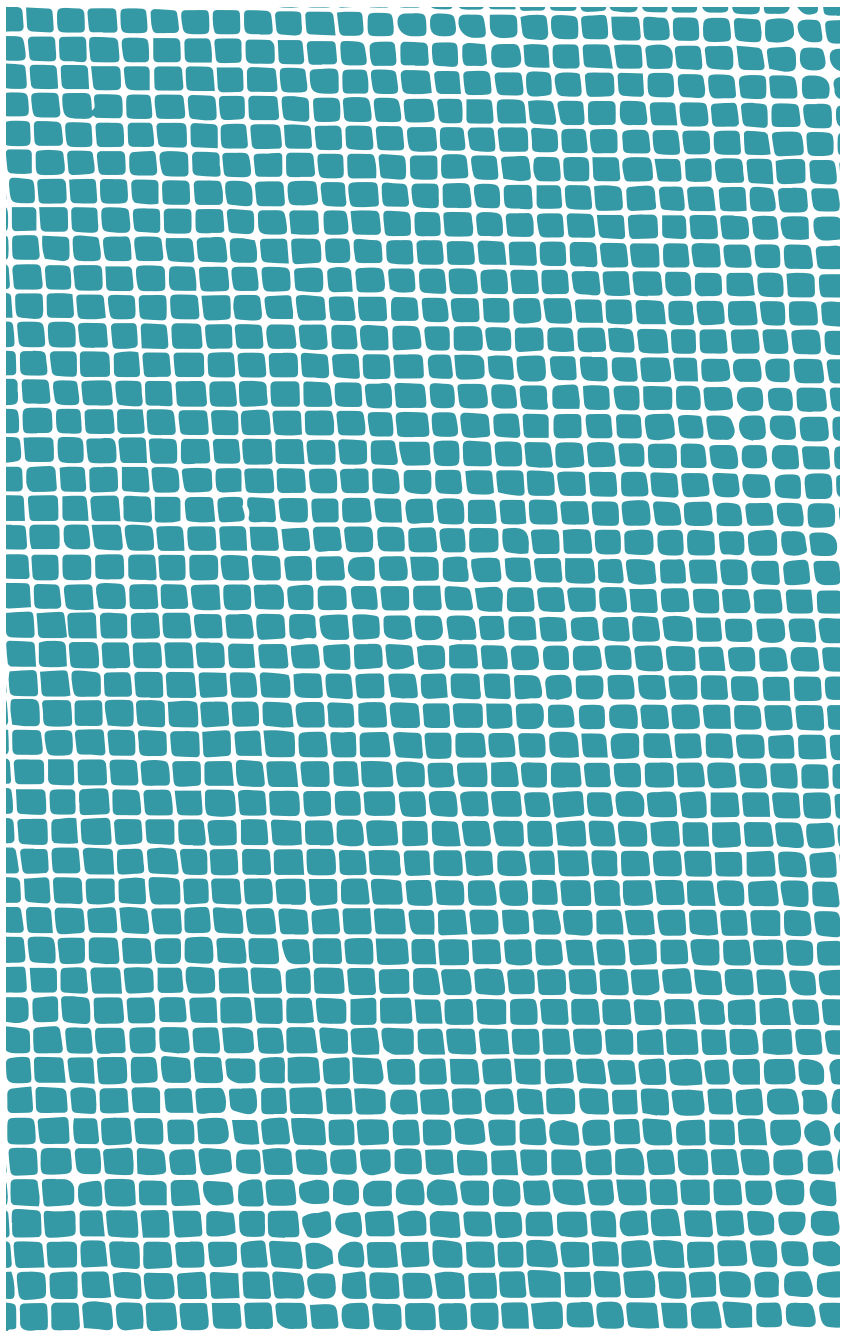
Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

**tomáš
bezrouk**

**delfín
z louže**

plus

rozprava před startem

Ve světě sportu se čas od času objeví jedinec, jehož odlišné a zprvu zdánlivě naivní tréninkové metody předčí v konečném zúčtování i vědecké statistiky... V roce 1985 začal švédský skokan na lyžích Jan Boklöv používat do té doby neznámý „V“ styl. Zpočátku byl terčem posměchu, a od rozhodčích byl dokonce pokutován, přestože plachtil o více než čtyři metry dále než druhý v pořadí. Nicméně když Boklöv v roce 1989 vyhrál světový pohár FIS kategorie a následné testy aerodynamiky ve větrném tunelu prokázaly, že jeho „V“ styl skutečně každého závodníka „zvedá“ o třicet procent více nežli dosavadní paralelní (rovnoběžná) technika, začali všichni skokani na lyžích k tomuto průkopnickému

zlepšení masové přecházet. Od roku 1992 všechny individuální medaile vyhráli sportovci právě s tímto stylem. Dnes již nenajdeme jediného skokana, který by „věčko“ nepoužíval. Nezanedbatelné kritérium úspěšnosti tohoto přelomového skoku byla rovněž mnohem větší bezpečnost při letové fázi. Rozhodně bychom neměli opomenout, že tímto průkopnickým stylem skákal zhruba ve stejné době i náš Jiří Malec, ovšem výše jmenovanému Švédovi tento vynález zkrátka jednou provždy přišli.

Americký sprinter Michael Johnson udivil celý sportovní svět, když na atletické ovály vnesl svůj neuvěřitelný běžecký styl. Záklon, s nímž při běhu téměř padal dozadu, byl opět terčem všeobecného posměchu. Vědci a odborníci předpovídali, že tímto způsobem nemůže nikdy uspět, protože podobná technika ho musí jednoduše brzdit. Johnson těchto argumentů pranic nedbal, zůstal svůj a v devadesátých letech 20. století se stal nejvýraznější ikonou atletického světa. V tomto období vytvořil platné rekordy na tratích 200, 400 a 4 x 400 metrů, které zaběhl právě svým zcela jedinečným zakloněným stylem. Teprve později se odborníci skutečně shodli na faktu, že pokud má atlet jistou tělesnou anomálii, kdy je délka jeho končetin od pasu dolů kratší než délka trupu od

pasu nahoru k hlavě, je opravdu možné, že si přirozený instinkt těla tuto běžeckou techniku jednoduše vynutí a přijme ji za svou.

Když se na letních olympijských hrách v Mexiku v roce 1968 rozběhl do té doby neznámý americký dálkař Robert Beamon klackovitým a líným tempem ke svému „skoku do 21. století“, jak bývá tento výkon dodnes nazýván, nikdo neočekával pražádný výjimečný moment. Zakrátko se ale na světelné tabuli objevil výsledek 890 centimetrů, což znamenalo, že Beamon jedním skokem překonal tehdejší rekord o celých 55 centimetrů. O tuto atletickou záhadu – říkáme však raději sportovní terminologií o toto „překonání hranice lidských možností“ – se začala dokonce zajímat věda.

A konečně za všechny možné sportovce, kteří vnesli do zajetých kolejí alespoň částečnou revoluci, jmenujme amerického sjezdaře Bodeho Millera. Tento svěhlavý podivín, izolovaný od všeho a od všech, byl jakýmsi Johnsonem na lyžích. Rovněž zde se veřejnost setkala s prapodivným záklonem, který však Millerovi přinášel rychlost, ba co více: jedno vítězství za druhým. Na rozdíl od Boklöva umí tento lyžařský postoj dodnes pouze Miller, poněvadž po celou

trať balancuje na hranici pádu. Žádná z lyžařských škol ani příruček tento styl nenabízí ani nedoporučuje; ovšem je to právě Miller, kdo se často v cíli směje jako první...

1.

Rád bych vám nyní povyprávěl svůj životní příběh, který byl veselý i trpký zároveň, protkán paradoxy a protiklady, vyplněn pílí a odhodláním a nakonec naplněn díky štěstí být v ten správný čas na správném místě a díky osudovému rozhodnutí s tím spjatým.

Budu ve svém příběhu často odskakovat do dětství, abych lépe nastínil všechny události a náhody, které posléze vedly k mému sportovnímu a životnímu úspěchu. Rovněž je namístě zde vyličit jakousi zarpullost mé povahy, aby byl příběh zcela kompletní. Když se nyní ohlédnu na celou cestu svého neskutečného sportovního snažení, mám na rtech úsměv i mrazení. Sice jsem se na pár týdnů objevil na titulních stránkách novin a časopisů, ale po vzoru lidového

rčení *sejde z očí, sejde z mysli*, jsem nikdy nebyl tou sportovní hvězdou, kterou by studovaly vědecké laboratoře a o které by bulvární deníky psaly celé roky. O to více jsem však sám sobě dokázal, že v životě – v tom všedním, každodenním – lze snahou a zdravým rozumem dosáhnout téměř čehokoliv. Svůj příběh začnu dnem, kdy jsem se definitivně rozhodl přijít na plavecký stadion s jednou, do té doby neslýchanou zvěstí...

Dobře si pamatuji, že tehdy vydatně přšelo. Já však vodu v jejím nejrůznějším skupenství přímo miloval. Pravda, nebylo tomu tak odjakživa, jenže člověk a jeho schopnosti a dovednosti se vyvíjejí jako plod v ženském lůně. I moje pouť tedy zaznamenala pár neuvěřitelných obrátů, ve které jsem ani nedoufal a které pro mě byly znamením neuvěřitelné moci podvědomí a voláním vnitřního hlasu. Ač déšť neustával, já kráčel jistým krokem – díky atletice a amatérskému tréninku až příliš rychlým a dlouhým – vstříc plaveckému stadionu, který se nacházel pouhý kilometr od mého bydliště. Znal jsem to prostředí dobře; zhruba před dvaceti lety jsem tam byl poprvé s mámou. Cíli zmatení jsme tehdy hledali pokladnu, šatny, ztratili klíče od skříněk, navzájem hledali jeden druhého, ale nakonec jsme si dobře zaplavali a rádi jsme se tam vraceli. Poté, zhruba ve věku patnácti let, jsem

tam chodil s plaveckými brýlemi okoukávat těla dam a dívek, a zejména u dívek mého věku někdy došlo i k seznámení.

V den svých dvaadvacátých narozenin jsem se odhodlal k čemusi, co později zásadně změnilo můj dosavadní, řekněme stereotypní styl života. Onen den byl pro mě zkrátka zlomový. Vědomě jsem na plavečák nešel v hodiny pro veřejnost, ale v době, která byla vyhrazena pro trénink, ba přímo soustředění naší plavecké reprezentace. Přes vrátnici a kabinky, kde jsem se přezul do plážových trepek a převlékl jen do trička a plavek, jsem se dostal přímo do plného tréninku našeho národáku, který bedlivým okem a s klasickými budíkovými stopkami na krku sledoval hlavní trenér Rudy. Ve všech osmi drahách ukrajovali ze svých tratí plavci a plavkyně, které jsem znal pouze z televizní obrazovky a z novin či sportovních magazínů.

Uvelebil jsem se v první řadě místního hlediště na jedné z vrzajících sklápěcích sedaček, pod kterou jsem nohama nadoraz zasunul batůžek se svými věcmi. Rozhlédl jsem se okolo sebe. Plavecké stadiony já miloval! Zejména to, co dělá každý plavečák plavečkem: bazén, dráhy, žluto-červené lajny, reflektory... Ale i tolik pověstný zápach chloru. Zkrátka klasický závodní bazén.

Opodál uděloval Rudyho asistent pokyny mladším závodnicím. Vypadal u toho jaksi důležitě, anebo tak alespoň vypadat chtěl. Měl v ruce poznámkový blok, do kterého načrtával jakési klikyháky a surrealistické malůvky. Sám bych se v tom nevyznal ani s vysokou školou, ale jeho mladičké svěřenkyně, jejichž vypracované figury já měl tolik rád a tolik je obdivoval kdysi s těmi brýlemi pod vodou, souhlasně přikyvovaly a s železnou pravidelností se čemusi chichotaly. Tu a tam uklouzl v kaluži na kachličkách jeden z mladíků či dorostenců, kteří tu mnohdy létali splašeně jako dostihoví koně, aby si vzápětí vysloužili varovné pokárání od všudypřítomného Rudyho: „Hele, Knity, dávej bacha, kurník, za týden máš mistrák, nepotřebuju, abys za sebou v bazénu tahal zlomenou haksnu! Snůpy, pro tebe to platí zrovna tak, dáš si dvacet kliků a do sprchy jdeš poslední. Já ti ty ženský vyženu z palice!“

Rudyho jadrná mluva byla pověstná. Nemluvě o trefných přezdívkách, kterými častoval své svěřence. Především tu ale existuje jedno neměnné pravidlo: kluci se vždycky předváděli před dívkami (a možná i naopak), a to se děje tím spíše, když provozujete sport, při němž jste svlečeni jen do plavek a vytrénovaná těla jsou vaší nepřehlédnutelnou vizitkou. O akvabelách, synchronizovaných plavkyních a sko-

kankách do vody ani nemluví. Nota bene, pokud se míváte téměř ve sprchách.

Pohodlně usazený do sedačky jsem vše s úsměvem a skrytou touhou sledoval. Všechno probíhalo tak, jak jsem si nejen představoval, ale jak jsem i ve skrytu duše chtěl. V nejrůznějších snech jsem totiž v bazénu při podobných trénincích a závodech viděl sám sebe.

Voda pro mě byla relaxem, pocitem volnosti, synonymem svobody. Svým způsobem i únikem od reality. Chladná bazénová, mořská, říční či jakákoliv jiná voda.

Jak jsem tak sledoval všechny ty plavce, krátce jsem se zasníl. Musí být skvělé patřit do jednoho týmu, společně trénovat, občas se ulívat, soupeřit jeden s druhým, vidět kus světa, žít se sportem jako takovým. Přestože jsem k plavání tíhl rok od roku se zvláštní, nevysvětlitelnou ambicí, měl jsem navíc přehled o mnoha dalších sportech a disciplínách. Konečně, abyste byli dobří (případně úplně nejlepší) například právě v plavání, musíte si osvojit alespoň základní atletickou přípravu, disponovat gymnastickou mrštností, ovládat správné intervalové dýchání a v neposlední řadě mít znalosti o fyziologii lidského těla. Už i strýc mi říkal, že nejuznávanějšími sportovci byli vždy všestranní vícebojaři; umění zvládat

více disciplín s potěšením kvitovali už staří Řekové v samotných počátcích sportu. Sledoval jsem zkrátka celé to dění v plaveckém prostředí a cítil jsem se být součástí toho všeho. Vzpomněl jsem si na svou kroniku, tedy jakousi knihu, do které jsme společně s partou zaznamenávali veškeré postřehy ze světa sportu, lepili si tabulky fotbalových soutěží a vystříhávali si fotky sportovců z novin. Já sám jsem byl jakýmsi administrátorem tohoto našeho výtvoru a čas od času jsem tam vpisoval nejrůznější poznámky, glosy, zamyšlení a komentáře nejen o plavání, ale i o dalších sportech.

Mezitím co plavci a plavkyně poctivě dřeli v dráhách, seskočil jsem ze sedačky na klouzavé studené kachle a s ručníkem přehozeným přes rameno jsem oslovil reprezentačního trenéra: „Můžu vás vyrušit?“

Pohlédl na mě překvapeně, změřil si mě od hlavy až k patě, zvolal ještě cosi na dva svěřence u šaten a obrátil se ke mně: „Copak, mladý muži?“

Rudy si sundal stopky a po vzoru ukázkového cholerika měl jedním okem v merku mě a druhým okem celý rozlehlý bazén, aby mu snad neutekla ani jedna kapka vody, která vystříkne nad hladinu. Jako by se i on sám neustále vlnil v rytmu brazilské samby; vypadalo to každopádně, že ten člověk sportem přímo žije. Tím lépe.

„Zaplavu čtvrt míle pod čtyři minuty,“ vyhrkl jsem.

Trenér se tím nenechal rozptýlit. Pousmál se napůl úst jako seriálový Američan a ukázal mi v dlani své orosené budíkové stopky: „Příteli, pod čtyři minuty to neplave ani jeden z mých svěřenců, které tu vidíš v bazénu! To ses asi spletl, s tím časem, že?“

Reagoval jsem celkem okamžitě, pousmál jsem se naopak já – a to záměrně o poznání více než on: „Ne, ne, vím, co říkám, a vím, co je to za čas.“

Rudy si mě vzal mírně stranou a tentokrát ze svého zorného orlího úhlu vypustil i celý stadion se všemi plavci. Zašeptal: „Jsou dva lidé na světě, kteří to dali pod čtyři minuty. Rekordman Conlin a pak už jen jeho krajan Steward. Ten ale po svém pokusu skoro zkolaboval.“

Samozřejmě že jsem tyto informace znal. Dosaďadní americký rekordman byl člověk jako stvořený pro plavecké sporty. Měl dva metry, k tomu pouhých 85 kilogramů (vzhledem k jeho výšce je zde slůvko *pouhých* zcela na místě), takže nemusel tahat takovou váhu jako mnozí dnešní svalovci, které jejich hmota paradoxně brzdí. Conlin, který však již svou plaveckou kariéru ukončil, měl navíc obrovský široký sval zádový, tedy klasická *křídla*. K tomu, aby si ho člověk definitivně spletl s delřínem, mu na bedrech chyběla

už jen ploutev. Ruce měl dlouhé a zápěstí silné jako lopatky kolesového parníku. Jeho rekordní čas na čtvrt míle byl v té době naprosto nepřekonatelný: tři minuty padesát čtyři vteřiny a sedmdesát setin. Druhý čas historie dal k dobru právě Steward, ale i tak časem 3:59,17 zaostal za Conlinem v přepočtu o dobrých dvanáct metrů. A to je ve vodácké terminologii stále ztráta *o parník*.

Přidal jsem se k Rudymu s pár poznámkami i já: „Znám oba plavce i jejich časy. Měli podmínky i špičkové trenéry. Ale ty čtyři minuty já vážně dám!“

„Příteli,“ přiklonil se ke mně Rudy více, jako by chtěl, aby tento rozhovor zaznamenaly pouze naše uši a nikdo jiný, „nechci vám ubírat na entuziasmu, váš zápal hodnotím na výbornou, ale je tu jedna podstatná věc: nikdo z těch, které jsem kdy trénoval, nezaplave tuto prestižní čtvrtmílovou trať za méně než čtyři minuty a devět sekund. Navíc oba dva světové časy Conlina a Stewarda byly zaplavány v moderních bazénech s přesně stanovenou tabulkovou hodnotou pro teplotu vody, a dokonce při olympijských hrách, kdy se všichni borci vybičují a předvedou na maximum. U nás se nikdy takhle rychle neplavalo a plavat asi nikdy nebude, přece jen jsme v odlišných tréninkových podmínkách. Jako Evropané máme taky jinou stavbu těla. Je to obdobné jako u atletického sprintu, kde

vítězí především mulati a Afroameričané. Ať už se mi to líbí nebo ne, moji svěřenci, které tu vidíš, budou na světáku hrát vždycky jenom druhé housle, zabodujeme občas jen na Evropě. A to jenom v případě, že na startovním bloku nebude za Nizozemce či Francii stát naturalizovaný Mauricijec nebo Antilan z Karibiku. A to všechno i tak s časem vysoko nad čtyři minuty...“

Rudy se odmlčel, ohlédl se opět do drah na počínání svých svěřenců a jen tak ze cviku pár plavců, kteří lenošili u startu, počastoval trefně mířenými slovními direkty.

„Já vás vidím, i když vás nevidím! Můna a Rajče třicet kliků! Brody dneska uklízí sprchy!“

Ó, těžký úděl plavcův, pomyslíl jsem si a usmál se.

„Kde plaveš a kdo tě vede?“ vyhrkl Rudy.

Obratem, byť s trpkým tónem v hlase, jsem odpověděl: „Neplavu v žádném klubu. A trenéra taky nemám... Plavu sám!“

Nemohl jsem si nepovšimnout, že trenér – už tak zjevně zaujatý proti mému tvrzení – ještě více vyšpulil rty a zakoulel kvůli ztrátě svého drahocenného času očima.

Neměl jsem co ztratit. I kdyžby se ke mně v ten moment obrátil zády a poslal mě domů... Jenže on prohlásil: „Dobře, hochu, běž se rozvičit do šatny, dej si rytmus na rozdýchání, proved' si nějaký ten

strečink na zahřátí svalů. Zkrátka se nastartuj. Za deset minut bude volná osmička, přijď se ukázat!“

Přestože se mohlo zdát, že je trenér národňaku arogantní nebo všelijak netklivý typ, byl to rovný a férový chlap. Na starost měl již několik let celý úsek mužské i ženské reprezentace včetně juniorů. Metody zakládal na vědeckém výzkumu světových sportovních laboratoří, sledoval nejnovější plavecké trendy i semináře sportovních psychologů ohledně možností lidského těla, vývoj rekordů za poslední století i zákonitosti psychiky samotné. Počítal vždy a všude se vším, měřil v setinách sekundy i z paměti a ve svém orlím oku jako by měl zabudovánu tu nejcitlivější fotobuňku. Znal přesně tempa potřebná ke zrychlení či naopak udržení stávající rychlosti jednotlivých závodníků, znal přesně hranice svých svěřenců a věděl rovněž, kdy na koho zařvat a kdy naopak komu slevit. Ovšem – moje osoba a můj příběh se (nejen Rudymu) měl zkrátka vymknout všemu, co postupně za svůj trenérský život nasával a vstřebával. Za celou tu dobu se mu podobný jedinec jako já, a to vím jistě, nikdy neukázal...

Mrkl jsem jen letmo na okenní tabuli krásně osvětleného plaveckého stadionu, za kterou odpolední déšť jako by ještě zesílil. Věděl jsem, že právě tohle je moje šťastné znamení, znamení úspěchu. *A právě tohle je můj okamžik.*

Vešel jsem do šatny, kde kachličky klouzaly snad ještě více než u bazénu samotného, hodil jsem do skříňky batůžek a svlékl si tričko. Usedl jsem na rozvíklanou lavičku, od jejíchž příček mě vždycky trochu tlačilo pozadí, a pozvolna jsem se začal vsedě rozvíčovat. Hlavu, krk. Klasické kroužení tam a zpět, dopředu dozadu, a znova a znova. Cítil jsem se skvěle. Už proto, že u každého cvičení, posilování či pouze u prostého rozvíčování jsem vždy tak trochu meditoval. A přemýšlel. A vzpomínal. Například na to, jak jsem se k plavání samotnému vůbec dostal.

2.

Byl jsem dítě jako každé jiné. Vyrůstal jsem v partě podobně sportovně založených a smýšlejících kluků a holek, jako jsem byl já. Kdykoliv jsme kdekoliv spatřili kámen nebo jakýkoliv spadlý chomáč ze stromu, který alespoň trochu připomínal atletické náčiní, hned jsme uspořádali klání či soutěž v hodů do dálky a třeba i do výšky. Prošli jsme si řadou sportů, které jsme odkoukali v televizi a které jsme na místním plácku uprostřed sídliště proměnili v malé mistrovství. Hecování, sázky, sídlištní rekordy nebo čistě jen radost z pohybu. Dodnes děkuji Bohu za to, že jsem tuto partu měl a že jsem s ní mohl vyrůstat přes pubertu až do dnešních dnů. Na vesnici u tet a strýců jsme zase s místními *ogary* skákali přes pětimetrový

